

1. Úvod

Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce za rok 2017 (ďalej správa) je spracovaná na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 475 z 11. júna 2003 a § 6 ods. 1 písm. l) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon č. 125/2006 Z. z.).

Obsahom správy je hodnotenie stavu ochrany práce v Slovenskej republike za rok 2017 a hodnotenie činnosti orgánov inšpekcie práce. Správa špecifikuje najzávažnejšie zistenia a poznatky orgánov inšpekcie práce z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej BOZP), z oblasti pracovnoprávných vzťahov vrátane mzdových predpisov (ďalej PPV), z kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, z oblasti sociálnej legislatívy v doprave (ďalej SLvD), a tiež z dohľadu podľa osobitných predpisov, získané pri výkonoch inšpekcie práce a pri trhovom dohľade nad určenými výrobkami v subjektoch kontrolovaných v roku 2017. Správa obsahuje aj informácie o pracovných úrazoch a iných poškodeniach zdravia z práce.

Zdrojom informácií uvedených v správe je aj informačný systém ochrany práce (ďalej ISOP). Výstupy z ISOP za rok 2017 boli získané výberom ku dňu 22. 01. 2018.

2. Orgány inšpekcie práce

Štátnu správu v oblasti inšpekcie práce vykonávajú v súlade s ustanovením § 3 zákona č. 125/2006 Z. z. orgány štátnej správy, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Národný inšpektorát práce (ďalej NIP) a inšpektoráty práce.

NIP je orgánom štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, ktorý riadi a kontroluje inšpektoráty práce a zjednocuje a racionalizuje pracovné metódy inšpektorov práce a spolupracuje s príslušnými orgánmi Európskej únie. Inšpektoráty práce sú orgány štátnej správy s územnou pôsobnosťou v rámci kraja, vykonávajúce inšpekciu práce. Dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP na pracoviskách jadrového zariadenia vykonáva Inšpektorát práce Nitra na celom území Slovenskej republiky.

Rozsah inšpekcie práce je uvedený v § 2 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. Vecná pôsobnosť inšpekcie práce vyplýva aj zo zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zo zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (chemický zákon). Orgány inšpekcie práce vykonávajú trhový dohľad nad určenými výrobkami uvádzanými do prevádzky v zmysle zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Orgánom inšpekcie práce vyplýva kompetencia aj zo zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 125/2016 Z. z. a zo zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých predpisov (ďalej zákon č. 650/2004 Z. z.).

NIP a inšpektoráty práce sú kompetentné konať aj na základe zákona č. 351/2015 Z. z. o cezhraničnej spolupráci pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb.

Inšpektoráty práce vykonávajú tiež kontrolu nad dodržiavaním SLvD podľa zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon č. 462/2007 Z. z.).

3. Ciele, úlohy a priority orgánov inšpekcie práce v roku 2017

Hlavným cieľom pôsobenia orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, tak ako to vyplýva z kompetenčného zákona inšpekcie práce, zo zákona č. 125/2006 Z. z. a ďalších právnych predpisov a úloh vyplývajúcich z uznesení vlády Slovenskej republiky, bolo najmä:

- Ochrana zamestnancov v zmysle cieľov a priorít Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie v roku 2017,
- vytvorenie podmienok na znižovanie počtu pracovných úrazov, najmä smrteľných pracovných úrazov, pracovných úrazov s ťažkou ujmu na zdraví a zníženie počtu priznaných chorôb z povolania,
- zabezpečenie vhodných pracovných podmienok a dôsledné dodržiavanie povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov,
- koncentrovanie pozornosti na odvetvia s vyšším rizikom poškodenia zdravia pri práci a vyšším počtom pracovných úrazov,
- zvýšenie povedomia zamestnávateľov a zamestnancov formou preventívnej činnosti inšpekcie práce a poskytovaním bezplatného poradenstva,
- účinný boj s nelegálnym zamestnávaním s cieľom odhalenia nelegálne zamestnaných osôb.

Na základe hodnotenia poznatkov inšpekcie práce NIP vypracoval „Plán hlavných úloh Národného inšpektorátu práce na rok 2017“, ktorým boli určené celoslovenské úlohy inšpekcie práce. Počas roka boli realizované aj mimoriadne úlohy, ktorých zameranie zodpovedalo stanoveným prioritám inšpekcie práce v príslušnom kalendárnom roku.

V roku 2017 boli realizované nasledovné úlohy:

a) plánované previerky

Číslo úlohy	Zameranie
17 101	Kontrola dodržiavania povinností bezpečnostnotechnickej služby
17 102	Kontrola dodržiavania povinností subjektov oprávnených na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce
17 103	Kontrola sociálnej legislatívy v doprave u zamestnávateľov a na pozemných komunikáciách (v zmysle zákona č. 462/2007 Z. z.)
17 104	Kontrola dodržiavania BOZP v stavebníctve
17 105	Inšpekcia práce v jadrovej energetike
17 106	Kontrola dodržiavania BOZP pri prevádzke drevoobrábacích strojov
17 107	Kontrola dodržiavania BOZP na zimných štadiónoch a v športových halách
17 108	Prevenca závažných priemyselných havárií vrátane posudzovania bezpečnostných správ
17 109	Kontrola sociálnej legislatívy v doprave so zameraním na zájazdové a diaľkové autobusy
17 110	Kontrola dodržiavania BOZP v zdravotníckych zariadeniach
17 111	Kontrola dodržiavania BOZP pri používaní prepravných fliaš na propán-bután
17 112	Kontrola dodržiavania právnych a ostatných predpisov pri používaní chemických látok a zmesí (REACH a expozičné scenáre)
17 113	Kontrola dodržiavania povinností zamestnávateľa pri zamestnávaní na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru
17 114	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania a podmienok vyslania hosťujúcimi zamestnávateľmi
17 116	Kontrola dodržiavania zákazu prijať prácu alebo službu
17 117	Kontrola dodržiavania pracovnoprávnych predpisov a mzdových podmienok

Číslo úlohy	Zameranie
	v maloobchode
17 118	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania vykonávaná útvarmi KNZ

b) mimoriadne previerky:

Číslo úlohy	Zameranie
17 130	Kontrola zastretých pracovnoprávných vzťahov v poisťovniach
17 131	Kontrola dodržiavania pracovných podmienok a podmienok zamestnávania zamestnancov - štátnych príslušníkov tretích krajín - I
17 132	Kontrola dodržiavania pracovných podmienok a podmienok zamestnávania zamestnancov - štátnych príslušníkov tretích krajín - II
17 133	Kontrola zameraná na pracovné podmienky zamestnancov vo veku nad 50 rokov
17 134	Kontrola dodržiavania BOZP pri tvárniacich strojoch
17 135	Kontrola dodržiavania BOZP pri prevádzke kovoobrábacích strojov
17 136	Kontrola dodržiavania BOZP pri prevádzke pekárenských strojov
17 137	Kontrola dodržiavania BOZP v poľnohospodárstve
17 138	Kontrola dodržiavania BOZP vo veľkoskladoch
17 139	Kontrola dodržiavania zákazu NZ zamestnancov - štátnych príslušníkov tretích krajín - III
17 140	Kontrola zameraná na dodržiavanie povinností zamestnávateľa v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia - Škrtič IV.
17 141	Kontrola dodržiavania pracovných podmienok a podmienok zamestnávania zamestnancov vykonávajúcich povolanie lekárov
17 142	Kontrola zákazu nelegálneho zamestnávania inšpektormi práce útvarov kontroly nelegálneho zamestnávania u zamestnávateľov v územnom obvode iného inšpektorátu práce
16 143	Kontrola dodržiavania povinností subjektov oprávnených na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce skupiny 01 bodu 01.1 pre výchovnú a vzdelávaciu aktivitu zameranú na výchovu a vzdelávanie zamestnancov a vedúcich zamestnancov pri riadení motorových vozidiel zamestnávateľa
16 144	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania zamestnancov – štátnych príslušníkov tretích krajín - IV
16 145	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania zamestnancov – štátnych príslušníkov tretích krajín - V

Priority inšpekcie práce v roku 2017:

- trvalé uplatňovanie legislatívy vo vecnej pôsobnosti orgánov inšpekcie práce,
- vyšetrovanie závažných pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- kontrola dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania,
- prešetrovanie podnetov v oblasti ochrany práce a kontrola dodržiavania povinností zamestnávateľa v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia,
- kontrola a hodnotenie účinnosti prijatých opatrení na základe nariadení inšpektorov práce,
- kontrola dodržiavania SLvD,
- poskytovanie bezplatného poradenstva pre zamestnancov a zamestnávateľov.

4. Prehľad kontrolovaných subjektov

Inšpektoráty práce vykonali v roku 2017 inšpekciu práce spolu v 24 701 subjektoch. Ďalšie údaje týkajúce sa kontrolovaných subjektov podľa ich právnej formy a počtu zamestnancov sú uvedené v tabuľke č. 1 tabuľkovej prílohy.

V členení podľa právnej formy bolo najviac kontrol vykonaných v spoločnostiach s ručením obmedzeným (12 289, t.j. 49,75 % z celkového počtu skontrolovaných subjektov) a u podnikateľov - fyzických osôb (7 935 t.j. 32,12 %), následne u zahraničných osôb (1 647, t.j. 6,67 %).

Z hľadiska rozdelenia subjektov podľa počtu zamestnancov bolo najviac výkonov inšpekcie práce uskutočnených v subjektoch s počtom zamestnancov od 1 do 9 (10 366, t.j. 41,97 % z celkového počtu skontrolovaných subjektov). Inšpekcia práce bola vykonaná aj u fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi, ale nie sú zamestnávateľmi (7 677, t.j. 31,08 %). Uvedená štruktúra kontrolovaných podnikov je z dôvodu, že inšpekcia práce bola zameraná hlavne na malé podniky s počtom zamestnancov do 49.

5. Zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch

V roku 2017 bolo zistených 47 261 nedostatkov, čo predstavuje oproti roku 2016 nárast o 12,70 %. Podrobnejšie údaje o počtoch zistených nedostatkov v jednotlivých oblastiach výkonu inšpekcie práce sú uvedené v tabuľke č. 3 tabuľkovej prílohy.

Špecifikácia nedostatkov v oblasti BOZP

V oblasti BOZP (položky s kódmi 0100 až 1000 a položka s kódom 1300 v tabuľke č. 3 tabuľkovej prílohy) bolo v roku 2017 zistených 34 710 nedostatkov, o 19,25 % viac ako v minulom roku.

V oblasti BOZP bol zistený najvyšší počet nedostatkov v počte 10 498 v súvislosti s prevádzkou a technickým stavom vyhradených technických zariadení (ďalej VTZ), čo predstavuje nárast oproti roku 2016 o 26,63 %. Druhý najvyšší počet nedostatkov bol zistený v súvislosti s prevádzkovaním budov a objektov v počte 8 850, čo predstavuje nárast oproti roku 2016 o 16,14 %. V rámci dodržiavania ustanovených pracovných podmienok bolo zistených 5 911 nedostatkov, čo je o 6,47 % viac ako v roku 2016. V oblasti riadenia BOZP bolo zistených 4 088 nedostatkov, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2016 o 3,55 %. V rámci nedostatkov vzťahujúcich sa na stroje a zariadenia bolo celkovo zistených 1 673 nedostatkov, čo predstavuje výrazný nárast oproti roku 2016 o 30,70 %. Pri kontrole výkonu odborných činností, organizácie práce a pracovného prostredia bolo celkovo zistených 1 817 nedostatkov, čo sumárne predstavuje nárast oproti roku 2016 o 24,45 %. V rámci nedostatkov vzťahujúcich sa na osobné ochranné pracovné prostriedky (ďalej OOPP) bolo zistených 898 nedostatkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2016 o 6,17 %.

V členení podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (ďalej SK NACE) bolo zistených najviac nedostatkov v odvetví priemyselnej výroby v počte 11 103, čo predstavuje nárast oproti roku 2016 o 22,01 %. Druhý najvyšší počet nedostatkov bol zistený v odvetví veľkoobchodu a maloobchodu a opráv motorových vozidiel v počte 7 771, čo predstavuje mierny pokles oproti roku 2016 o 2,78 %. Tretí najvyšší počet nedostatkov bol zistený v odvetví dopravy a skladovania v počte 6 616, čo predstavuje nárast oproti roku 2016 o 11,23 %. Štvrtý najvyšší počet nedostatkov bol zistený v odvetví stavebníctva v počte 4 069, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2016 o 2,99 %. Piaty najvyšší počet nedostatkov bol zistený v odvetví ubytovacích a stravovacích služieb v počte 2 824, čo predstavuje nárast oproti roku 2016 o 24,30 %.

Nedostatky v oblasti VTZ sa týkali hlavne nesplnenia povinností prevádzkovateľov VTZ – elektrických, tlakových, plynových a zdvíhacích overovať bezpečnosť uvedených zariadení

úradnými skúškami a odbornými prehliadkami a odbornými skúškami v predpísaných lehotách a tiež neodstraňovania nedostatkov zistených uvedenými skúškami. Ďalšie nedostatky sa týkali nedostatočne vedenej konštrukčnej dokumentácie a sprievodnej technickej dokumentácie VTZ, nevykonávania aktualizácie prevádzkovej dokumentácie VTZ, napr. prevádzkových poriadkov, nevykonávaní všetkých úkonov, ktoré je potrebné vykonať počas prevádzky týchto zariadení, v nezaznamenávaní týchto úkonov do predpísanej dokumentácie. Boli zistené tiež nedostatky týkajúce sa odbornej spôsobilosti obsluhy VTZ.

V oblasti prevádzkových budov a objektov sa najviac nedostatkov vyskytovalo v starších objektoch, ktoré si prevádzkovatelia prenajímali a do ktorých ich vlastníci neinvestovali finančné prostriedky na rekonštrukciu, opravy a údržbu. Najviac nedostatkov bolo zistených v priestoroch poľnohospodárskych subjektov.

V oblasti ustanovených pracovných podmienok boli zistené nedostatky najmä u zamestnávateľov s počtom zamestnancov od 1 do 9. Úroveň ustanovených pracovných podmienok je často podmieňovaná finančnými možnosťami zamestnávateľov, úrovňou ich právneho povedomia a kvality poskytovania bezpečnostnotechnických služieb, ktoré sú zabezpečované dodávateľským spôsobom. Nižšia odborná úroveň týchto služieb sa odráža aj na počte registrovaných pracovných úrazov v uvedených subjektoch.

V oblasti riadenia BOZP zamestnávatelia nevenovali pozornosť jednotlivým prvkom systému riadenia BOZP, ktoré vyplývajú z právnych a ostatných predpisov v oblasti BOZP. Najviac nedostatkov bolo zistených vo vedení dokumentácie BOZP, pri určovaní bezpečných pracovných postupov, v kontrolnej činnosti zamestnávateľa a v hodnotení nebezpečenstiev – identifikácii rizík.

V oblasti strojov a zariadení bolo zistené, že zamestnávatelia prevádzkovali mnohé zariadenia s chýbajúcimi alebo nedostatočnými ochrannými zariadeniami, napr. krytmi. Taktiež nezabezpečili overovanie technického stavu strojov/zariadení a vykonávanie pravidelných kontrol a revízií elektrického ručného náradia a elektrických spotrebičov počas ich prevádzky. Počas výkonu inšpekcie práce bolo tiež zistené, že zamestnávatelia nezabezpečili dostatočné zaškolenie a oboznámenie obsluhy strojov. Uvedené nedostatky mohli mať výrazný vplyv na vznik pracovnej úrazovosti.

V oblasti odborných činností bolo najviac nedostatkov zistených pri vykonávaní odborných prehliadok a odborných skúšok, opráv a obsluhy VTZ. Nedostatky boli zistené aj pri vykonávaní úloh bezpečnostnotechnickej služby a pri realizovaní výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce. Nedostatky často súviseli aj s obsluhou mobilných pracovných prostriedkov.

Nedostatočnú organizáciu práce potvrdzujú nedostatky týkajúce sa neposúdenia zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na vykonávanú prácu, nezaraďovanie zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich kvalifikačné predpoklady, odbornú spôsobilosť a vplyv faktorov pracovného prostredia na ich zdravotný stav.

V oblasti pracovného prostredia zamestnávatelia nezabezpečili optimálne pracovné podmienky pre svojich zamestnancov a osoby zdržiavajúce sa s vedomím zamestnávateľa v jeho priestoroch, najmä vo vzťahu k hlučnosti, prašnosti a mikroklíme pracoviska.

V oblasti osobných ďalej OOPP bolo najčastejším zistené, že zamestnávatelia poskytovali svojim zamestnancom nevhodné a neúčinné OOPP. OOPP musia zabezpečiť účinnú ochranu zamestnancov pri plnení pracovných úloh a v priamej súvislosti s nimi s ohľadom na všetky pracovné riziká a faktory pracovného prostredia. S tým súvisí aj neúplné vypracovanie zoznamov na poskytovanie a používanie OOPP, v ktorých nie sú často uvedené konkrétne druhy OOPP.

V oblasti kolaudácií bol najväčší počet nedostatkov zistený vo vzťahu k VTZ. Pri kontrole prevádzkových budov a objektov nebola zabezpečená kolektívna ochrana zamestnancov formou ochranných a záchytných zariadení na schodiskách, často boli zistené nedostatky v označovaní komunikácií, v nezabezpečení otvorov v podlahách a pod. Najviac nedostatkov sa týkalo bezpečnostného značenia v objektoch.

Pri výkone trhového dohľadu bolo zistených celkovo 975 nedostatkov, čo predstavuje oproti roku 2016 nárast o 20,22 %. Najviac nedostatkov súviselo s „ES vyhlásením o zhode“, s označením zariadení údajmi o výrobcovi a o výrobku a s označením značkou CE. Boli zistené aj nedostatky súvisiace s postupom posúdenia zhody so všetkými bezpečnostno-technickými požiadavkami, ktoré sa na určený výrobok vzťahujú.

Špecifikácia nedostatkov v oblasti pracovnoprávných vzťahov a nelegálneho zamestnávania

Vykonanými inšpekciami práce bolo v roku 2017 zistených celkovo 12 544 nedostatkov spočívajúcich v porušení pracovnoprávných predpisov, právnych predpisov, ktoré upravujú štátnozamestnanecké vzťahy a právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Zistený počet nedostatkov znamená v porovnaní s rokom 2016 mierny nárast o 4,58 % (tabuľka č. 3 tabuľkovej prílohy).

V roku 2017 bolo zistených 7 nedostatkov spočívajúcich v porušení záväzkov, ktoré vyplývajú z kolektívnych zmlúv, čo znamená pokles o 30 % oproti roku 2016 (tabuľka č. 3 tabuľkovej prílohy).

Najčastejšie zisťovanými nedostatkami v oblasti PPV v roku 2017 boli:

- ustanovenie § 43 Zákonníka práce (náležitosti pracovnej zmluvy) v celkovom počte 1 512 porušení,
- ustanovenie § 120 Zákonníka práce (minimálne mzdové nároky) v celkovom počte 682 porušení,
- ustanovenie § 99 Zákonníka práce (evidencia pracovného času) v celkovom počte 555 porušení,
- ustanovenie § 130 Zákonníka práce (výplata mzdy) v celkovom počte 440 porušení,
- ustanovenie § 75 Zákonníka práce (pracovný posudok a potvrdenie o zamestnaní) v celkovom počte 399 porušení,
- ustanovenie § 129 Zákonníka práce (splatnosť mzdy) v celkovom počte 380 porušení,
- ustanovenie § 223 Zákonníka práce (dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru) v celkovom počte 370 porušení,
- ustanovenie § 224 Zákonníka práce (povinnosti zamestnávateľa vyplývajúce z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru) v celkovom počte 317 porušení.

Inšpektoráty práce v roku 2017 skontrolovali v oblasti PPV 16 935 subjektov (právnických osôb a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi). Bolo skontrolovaných 45 130 fyzických osôb vykonávajúcich prácu na pracoviskách kontrolovaných subjektov za účelom preverenia dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Výkonmi inšpekcie práce bolo odhalených 1 174 subjektov – zamestnávateľov, ktorí porušili zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že nelegálne zamestnávali 3 275 fyzických osôb.

V roku 2017 bolo v kontrolovaných subjektoch realizovaných 19 469 výkonov inšpekcie práce zameranej na kontrolu nelegálneho zamestnávania. Z počtu skontrolovaných subjektov (16 935) bolo zistené nelegálne zamestnávanie v 1 174 subjektoch, čo predstavuje 6,9 % zo všetkých skontrolovaných subjektov. Uvedený percentuálny podiel nelegálne zamestnávajúcich zamestnávateľov predstavuje nárast oproti roku 2016, kedy bolo odhalených 5,89 % nelegálne zamestnávajúcich zamestnávateľov z počtu skontrolovaných subjektov. Zo skontrolovaných 45 130 fyzických osôb bolo zistené nelegálne zamestnávanie 3 275 fyzických osôb, čo predstavuje 7,26 % zo všetkých kontrolovaných osôb.

Pri kontrole povinností vyplývajúcich zo zákona č. 650/2004 Z. z. bolo skontrolovaných 164 zamestnávateľov, ktorí zamestnávali spolu 7 855 zamestnancov zaradených na výkon rizikových prác. Zo zistení inšpektorov práce vyplýva skutočnosť, že z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce, za 203 zamestnancov (2,57 %) zamestnávateľa neodviedli príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie.

Oblasť sociálnej legislatívy v doprave

V roku 2017 bolo inšpektormi práce skontrolovaných spolu na pracoviskách a pozemných komunikáciách 9 794 vodičov. V počte skontrolovaných dní vodičov (záznamové listy a počty dní stiahnutých z digitálnych tachografov) to predstavuje 295 485 dní, čo je 117,26 % z celkového plánovaného počtu skontrolovaných dní vodičov pre rok 2017 (252 000 pracovných dní vodičov).

Na pracoviskách bolo inšpektormi práce v roku 2017 skontrolovaných 2 921 vodičov. Skontrolovaných bolo 170 152 pracovných dní vodičov, čo je 57,58 % z celkového počtu skontrolovaných dní vodičov v roku 2017.

Na pozemných komunikáciách bolo v roku 2017 skontrolovaných spolu 6 873 vodičov. Skontrolovaných bolo 125 333 pracovných dní vodičov, čo je 42,42 % z celkového počtu skontrolovaných dní vodičov v roku 2017.

Pri hodnotení nedostatkov zistených inšpektormi práce pri cestných kontrolách a pri kontrolách v dopravných podnikoch môžeme konštatovať, že je situácia v porovnaní s rokom 2016 takmer rovnaká. Vykonanými kontrolami bolo zistených celkom 11 526 nedostatkov, pričom bolo skontrolovaných 295 485 pracovných dní vodičov, čo predstavuje jeden nedostatok na 25,6 skontrolovaných pracovných dní. V rámci kontrol s tým istým zameraním v roku 2016 bol zistený jeden nedostatok na 25,1 skontrolovaných pracovných dní vodičov.

Zhrnutie najčastejších nedostatkov vodičov za rok 2017 zistených počas kontrol na pozemných komunikáciách a na pracoviskách:

- vodiči nedodržiavali denné minimum času odpočinku (4 013);
- vodiči prekračovali časy vedenia vozidla v trvaní 4,5 hod., po uplynutí ktorého má nasledovať prestávka, čiže nedodržiavali ani prestávky pri dennom vedení vozidla v minimálnom trvaní 45 minút (3 321);
- vodiči prekračovali denné časy vedenia vozidla (1 486);
- vodiči nedodržiavali týždenné minimum času odpočinku (632).

Najzávažnejšie zistené nedostatky:

- neoprávnená manipulácia s tachografmi za účelom vyradenia tachografu z činnosti;
- jazda vodiča na inú ako vlastnú tachografnú kartu;
- nezabezpečovanie pravidelného sťahovania údajov z kariet vodičov a údajov z vozidlových jednotiek resp. neuchovávanie použitých záznamových listov počas predpísanej doby zo strany zamestnávateľov.

Informácie o kontrolách pracovných dní vodičov boli získané z informačného systému TAGRA.

6. Nápravné a sankčné opatrenia orgánov inšpekcie práce

Inšpektori práce na základe výsledkov inšpekcie práce navrhli zamestnávateľom technické, organizačné a iné opatrenia na zlepšenie stavu a nariadili kontrolovaným subjektom odstránenie zistených nedostatkov v stanovených lehotách. V prípadoch, keď počas výkonu inšpekcie práce boli zistené porušenia predpisov, ktoré sú vo vecnej pôsobnosti iných orgánov, tieto zistenia boli postúpené kompetentným orgánom (napríklad pri vykonávaní inšpekcie práce zameranej na prevenciu závažných priemyselných havárií). V nevyhnutných

a závažných prípadoch, v záujme ochrany života a zdravia zamestnancov, boli vydané rozhodnutia o zákaze používania strojov, zariadení a iných technických zariadení a pracovných prostriedkov, pracovných postupov, látok a vykonávania činností a prác, ktoré bezprostredne ohrozujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov a iných osôb.

V roku 2017 inšpektori práce odhalili 3 275 prípadov nelegálneho zamestnávania a vydali 142 rozhodnutí o zákazoch, čo je o 8,72 % viac ako v roku 2016). V tabuľke č. 6 tabuľkovej prílohy tejto správy je uvedený prehľad vydaných rozhodnutí o zákaze. V sledovanom období bolo zistených o 18,83 % viac prác bez právneho titulu ako v roku 2016.

Poklesol počet vydaných rozhodnutí o zákaze používania strojov a zariadení. V roku 2017 bol vydaný zákaz používať 84 strojov, čo bolo o 22,94 % menej oproti roku 2016, kedy bolo zakázané používať 109 strojov. Bolo vydaných 19 rozhodnutí o zákaze práce bez odbornej spôsobilosti, 15 zákazov prác, ktoré nie sú vykonávané v súlade s požiadavkami právnych a ostatných predpisov na zaistenie BOZP a 7 rozhodnutí o zákaze používania výrobných a prevádzkových priestorov. 4 revíznym technikom bolo odobraté osvedčenie revízneho technika za opakované respektíve závažné porušenie právnych a ostatných predpisov na zaistenie BOZP. Oprávnenie na výkon činností na VTZ bolo odobraté 1 subjektu.

Kontrolovaným zamestnávateľom inšpektoráty práce uložili v roku 2017 celkom 3 602 právoplatných pokút (o 561 viac ako v predchádzajúcom roku) v celkovej sume 8 405 224 eur (o 1 456 501 eur viac ako v roku 2016). Prehľad právoplatných pokút uložených zamestnávateľom ako aj jednotlivcom je uvedený v tabuľke č. 5 tabuľkovej prílohy tejto správy.

Podľa zamerania výkonov inšpekcie práce bolo zamestnávateľom uložených najviac právoplatných pokút (1 413) za porušenie predpisov upravujúcich PPV v sume 1 707 724 eur, za odhalenie nelegálneho zamestnávania (1 279) v celkovej sume 4 746 700 eur a za porušovanie predpisov na zaistenie BOZP (740) v sume 1 526 500 eur.

Z členenia právoplatne uložených pokút, vzhľadom na druh výkonov inšpekcie práce vyplýva, že najviac pokút v počte 1 569 bolo uložených pri previerkach vykonaných podľa plánu hlavných úloh NIP na rok 2017, a to v sume 3 946 000 eur. Pri previerkach vykonaných na základe podnetu bolo uložených 1 272 pokút v sume 2 059 323 eur (o 342 335 viac ako v roku 2016). Pri mimoriadnych previerkach bolo uložených 636 právoplatných pokút v sume 1 532 451 eur. Na základe údajov o právoplatných pokutách možno konštatovať, že v roku 2017 bol počet pokút vyšší ako v roku 2016 a narástla aj celková suma právoplatne uložených pokút.

Jednotlivcom uložili orgány inšpekcie práce celkovo 28 právoplatných pokút (o 39 menej ako v roku 2016) v sume 22 500 eur. Pokuty uložené jednotlivcom boli uložené najmä pri vybavovaní podnetov (23 pokút v sume 19 950 eur).

Celkový počet blokových pokút uložených orgánmi inšpekcie práce jednotlivcom bol 1 626 v sume 91 426 eur.

V sledovanom období od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017 inšpektori práce uložili vodičom na pozemných komunikáciách 1 412 blokových pokút v celkovej výške 83 320 eur, pri kontrolách vodičov v dopravných podnikoch bolo vodičom uložených 122 pokút v celkovej výške 8 235 eur. Dopravným podnikom bolo uložených 180 pokút v celkovej výške 501 470 eur.

7. Stav a vývoj pracovných úrazov a chorôb z povolania

V roku 2017 bolo nahlásených 9 328 registrovaných pracovných úrazov. Z uvedeného počtu bolo 41 závažných pracovných úrazov s následkom smrti (ďalej SPÚ), čo je o jeden SPÚ viac, ako v roku 2016 (nárast o 2,50 %). V hodnotenom roku bolo zaevidovaných 118 pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej ŤUZ). Oproti roku 2016 došlo v roku

2017 k nárastu počtu pracovných úrazov s ŤUZ o 15 prípadov (nárast o 14,56 %). Za rok 2017 bolo evidovaných 9 169 ostatných registrovaných pracovných úrazov, t. j. úrazov nad 3 dni práceneschopnosti bez smrteľných úrazov a úrazov s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej RPÚ), čo predstavuje pokles o 31 prípadov (pokles o 3,37 %) oproti roku 2016. Bližšie informácie o poškodení zdravia zamestnancov sú v tabuľkách č. 7 až 13 tabuľkovej prílohy.

Z dôvodu zvýšenia pracovnej úrazovosti v prvom polroku 2017, v porovnaní s prvým polrokom 2016, NIP uložil v júli 2017 inšpektorátom práce (ďalej IP) úlohu, analyzovať pracovnú úrazovosť v jednotlivých krajoch a prijať opatrenia na jej zníženie. Jedným z prijatých opatrení bola zo strany NIP aj kontrola všetkých protokolov a záznamov o výsledku inšpekcie práce zaslaných IP v súvislosti so závažnými pracovnými úrazmi. NIP v prípade zistenia nezrovnalosti vo veci určenia zdroja a príčiny pracovného úrazu (najmä príčiny 14) si vyžiadal od IP kompletný spisový materiál. Ak sa preukázal nesúlad vo vyšetrení pracovného úrazu, NIP danú skutočnosť, t. j. výstupný materiál z vyšetrenia pracovného úrazu konzultoval s hlavným inšpektorom práce príslušného IP. Následne IP musel v danom prípade vykonať nápravu a o prijatých opatreniach informovať NIP. Opatrenia prijaté IP, ktorými okrem iných bola aj kontrola plnenia povinnosti zamestnávateľov v oblasti prevencie vzniku pracovného úrazu, tiež prispeli k zníženiu pracovnej úrazovosti v druhom polroku 2017.

Najdôležitejšími charakteristikami úrazových udalostí sú zdroje a príčiny vzniku pracovných úrazov. Väčšina SPÚ (87,80 %) sa kumulovala do troch hlavných zdrojových skupín, ktorými boli: dopravné prostriedky (16 prípadov – 39,02 %), pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb (13 prípadov – 31,71 %) a materiál, bremená, predmety (7 prípadov – 17,07 %). Najčastejšími zdrojmi vzniku závažných pracovných úrazov s ŤUZ boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb (36 prípadov – 30,51 %), dopravné prostriedky (28 prípadov – 23,73 %) a stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné (25 prípadov – 21,19 %). Bližšie informácie sú uvedené v tabuľke č. 7 a 8 tabuľkovej prílohy.

Zo štatistiky zdrojov vzniku RPÚ za rok 2017 vyplýva, že najviac týchto úrazov spôsobila manipulácia s materiálom, bremenami, predmetmi alebo ich pád a pôsobenie ostrých hrán týchto bremien (2 868 prípadov – 31,28 % z celkového počtu RPÚ). Na ďalšie miesto podľa počtu možno zaradiť úrazy, ktoré vznikli následkom pádov osôb na cestných dopravných priestoroch (2 563 prípadov – 27,95 %). Bližšie informácie sú uvedené v tabuľke č. 12 tabuľkovej prílohy.

Najčastejšími príčinami vzniku SPÚ bolo predovšetkým používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia (9 prípadov – 21,95 %). K SPÚ, pri ktorých je v tabuľke č. 9 tabuľkovej prílohy uvedená nezistená príčina, došlo pri dopravnej nehode (9 prípadov), kde inšpektori práce zisťujú len režim vedenia vozidla, respektíve iného dopravného prostriedku a tieto úrazy vyšetrujú orgány policajného zboru. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie) bolo zistenou príčinou v prípade 5 SPÚ (12,20 %). Pri pracovných úrazoch s ŤUZ bol najčastejšou príčinou nedostatok osobných predpokladov na výkon práce v čase úrazu (rôzne indispozície, nepozornosť a pod.) a bežné riziko práce (40 prípadov – 33,90 %). Druhou najpočetnejšou príčinou bolo používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez odbornej spôsobilosti (24 prípadov – 20,34 %). Bližšie informácie sú uvedené v tabuľkách č. 9 a 10 tabuľkovej prílohy.

Najčastejšími príčinami vzniku RPÚ boli predovšetkým nedostatky osobných predpokladov na výkon práce v čase úrazu (rôzne indispozície, nepozornosť a pod.) a bežné riziko práce (7 080 prípadov – 77,22 %) a nebezpečné konanie zamestnancov, ktorí utrpeli pracovný úraz – používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez odbornej

spôsobilosti (446 prípadov – 4,86 %). Bližšie informácie sú uvedené v tabuľke č. 13 tabuľkovej prílohy správy.

V členení príčin vzniku SPÚ podľa zodpovednosti bolo zistených 9 prípadov (21,95 %), za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ a 11 prípadov (26,83 %), za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci (tabuľka č. 9 tabuľkovej prílohy). Pri ŤUZ bolo evidovaných 20 úrazov (16,95 %), za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ a 26 úrazov (22,03 %), za ktoré boli zodpovední samotní poškodení zamestnanci (tabuľka č. 10 tabuľkovej prílohy).

V členení príčin vzniku RPÚ podľa zodpovednosti bolo evidovaných 642 úrazov (7,00 %), za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ a 556 úrazov (6,06 %), za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci (tabuľka č. 13 tabuľkovej prílohy).

V roku 2017 bolo na Slovensku v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce evidovaných 245 hlásení chorôb z povolania a 21 ohrození chorobou z povolania. Inšpektoráty práce v sledovanom roku vyšetrili 188 chorôb z povolania a 17 ohrození chorobou z povolania.

V roku 2017 nebola v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce vyšetovaná žiadna závažná priemyselná havária.

Údaje za rok 2017, potrebné do tabuľky pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania v SR, neboli v čase vypracovania tejto správy na Štatistickom úrade SR k dispozícii.

8. Spolupráca orgánov inšpekcie práce

Orgány inšpekcie práce spolupracovali s viacerými orgánmi štátnej správy v rôznych oblastiach súvisiacich s vecnou pôsobnosťou týchto orgánov. Intenzívna spolupráca bola predovšetkým so špecializovanými oddeleniami Policajného zboru pri kontrole sociálnej legislatívy v doprave, vyšetrovaní pracovných úrazov, pri kontrolách nelegálneho zamestnávania a kontrole príslušníkov tretích krajín, so stavebnými úradmi pri kolaudačných konaniach, s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva (ďalej RÚVZ) a so Sociálnou poisťovňou pri odhaľovaní nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Spolupráca orgánov inšpekcie práce a orgánov verejného zdravotníctva sa uskutočnila na národnej aj na regionálnej úrovni. NIP a Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej ÚVZ SR) spolupracovali v rámci činnosti národnej siete BOZP, pri príprave odpovedí v rámci európskej siete na výmenu informácií SLIC (KSS) a v rámci projektu Bezpečný podnik. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch si NIP a ÚVZ SR vymenili informácie o rizikových prácach a informácie o pracovnej úrazovosti. Kliniky pracovného lekárstva poskytovali NIP informácie o priznaných chorobách z povolania. Zoznamy zamestnávateľov, na pracoviskách ktorých sú vykonávané rizikové práce, boli využité aj pri previerkach zameraných na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľa súvisiacich s doplnkovým dôchodkovým sporením. Na regionálnej úrovni sa uskutočnili každý štvrtý rok spoločné pracovné porady inšpektorátov práce a RÚVZ, na ktorých boli prediskutované aj témy: posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu, zhodnotenie poznatkov a skúseností v oblasti činnosti pracovnej zdravotnej služby a osôb, ktoré samostatne vykonávajú niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby a prerokované viaceré podnety týkajúce sa ochrany zdravia. Obidva kontrolné orgány spolupracovali aj pri vydávaní povolení na profesionálne vykonávanie športu u športovcov do dovŕšenia 15. rokov veku, pri povoľovaní výkonu ľahkých prác fyzickým osobám vo veku do 15 rokov a pri kontrole zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú zamestnancov nad 50 rokov. Inšpektoráty práce a RÚVZ vykonali v roku 2017 35 spoločných previerok, ktorých zameranie bolo dohodnuté na regionálnej úrovni. Obidva orgány sa zúčastňovali aj na previerkach, ktoré koordinuje Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej SIŽP), zameraných na prevenciu závažných priemyselných havárií,

na ktorých sa zúčastnili aj iné dotknuté orgány štátnej správy: RÚVZ, orgány štátnej správy na úseku ochrany pred požiarimi, orgány štátnej správy na úseku civilnej ochrany a banské úrady.

Kontroly sociálnej legislatívy v doprave na pozemných komunikáciách boli realizované v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky na základe dohody o spolupráci pri vykonávaní kontrol na pozemných komunikáciách, uzavretej medzi NIP a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ďalej MV SR). Okrem dohody o spolupráci pri vykonávaní kontrol na pozemných komunikáciách medzi NIP a MV SR, ktorá zaväzuje obidve strany k pravidelným spoločným kontrolám, boli vykonané spoločné cestné kontroly aj s okresnými riaditeľstvami Policajného zboru Slovenskej republiky.

NIP efektívne využíval možnosť pripojenia sa na databázu Sociálnej poisťovne z dôvodu kontroly nelegálneho zamestnávania a kvôli overovaniu plnenia podmienok pri vydávaní oprávnení bezpečnostnotechnickej služby a oprávnení na výchovu a vzdelávanie. V rámci súčinnosti požiadali pobočky Sociálnej poisťovne v niektorých prípadoch o určenie relevantnosti pracovnoprávných vzťahov, prípadne o preverenie trvania pracovnoprávneho vzťahu, a to vo špecifických prípadoch, ktoré sa jej javili ako subvenčný podvod za účelom neoprávneného vyplatenia dávok. Inšpektoráty práce poskytovali Sociálnej poisťovni údaje o výsledku vyšetrovaných pracovných úrazov za účelom ich odškodnenia.

Orgány inšpekcie práce spolupracovali tiež so špecializovanými oddeleniami Policajného zboru (Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Pohotovostná motorizovaná jednotka, Úrad justičnej a kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru, odbor analýzy rizík a koordinácie, oddelenia analýzy rizík a štatistik, oddelenie boja proti obchodovaniu s ľuďmi, Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality, Národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii, mestská a obecná polícia) pri výkone kontroly dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania a zákazu obchodovania s ľuďmi, pri kontrole štátnych príslušníkov tretích krajín, pri vyšetrovaní pracovných úrazov, resp. pri výkone inšpekcie práce, kde bol ohrozený život alebo zdravie inšpektora práce alebo marený výkon inšpekcie práce. Pri vyšetrovaní pracovných úrazov príslušné útvary polície poskytli pre potreby inšpekcie práce znalecké posudky, odborné stanoviská, výsledky svojich zistení a fotodokumentáciu z miesta udalosti.

V marci 2017 sa uskutočnilo pracovné stretnutie zástupcov inšpektorátov práce so zástupcami Sociálnej poisťovne, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a Úradom hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru so zameraním na nelegálne zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín.

Pri kolaudačných konaniach a konaniach o zmene užívania stavby orgány inšpekcie práce spolupracovali so stavebnými úradmi, mestskými a obecnými úradmi. Pomerne častá bola spolupráca s pracovníkmi mestských a obecných úradov pri zisťovaní informácií o podnikateľských subjektoch, najmä informácií o ich sídlach, adresách ich prevádzok, o reálnom výkone ich podnikateľskej činnosti a pod. V prípade závažných nezrovnalostí medzi údajmi uvedenými vo výpisoch zo Živnostenského resp. Obchodného registra a zistenými skutočnosťami pri výkone inšpekcie práce boli zo strany inšpektorov práce podané informácie odboru živnostenského podnikania, príp. okresnému súdu.

V oblasti výskumu zástupcovia sústavy inšpekcie práce v roku 2017 spolupracovali s Inštitútom pre výskum práce a rodiny pri riešení aktuálnych výskumných úloh.

NIP sa v spolupráci s Technickou univerzitou Košice aktívne podieľal na organizovaní XXX. ročníka medzinárodnej konferencie s názvom Aktuálne otázky bezpečnosti práce, ktorá sa konala v dňoch 12. - 14. novembra 2017 na Štrbskom Plese.

NIP spolupracoval s Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej UNMS SR) vo veci prípravy nového zákona o trhovom dohľade, pri zabezpečení účasti zástupcov inšpekcie práce v európskych poradných výboroch (AdCo) a v technických komisiách pre jednotlivé skupiny určených výrobkov.

V rámci spolupráce s univerzitami a vysokými školami sa zástupcovia NIP podieľali na zabezpečení vyučovania a zúčastnili sa na štátnych a bakalárskych skúškach na vysokých školách.

Orgány inšpekcie práce spolupracovali tiež s odborovými organizáciami. V priebehu roka sa uskutočnili viaceré pracovné stretnutia zástupcov NIP so zástupcami Konfederácie odborových zväzov Slovenskej republiky. Predmetom stretnutí boli možnosti rozvoja vzájomnej spolupráce, prevencia pracovných úrazov, osveta, zriadenie prevenčného fondu. Uskutočnilo sa aj rokovanie smerujúce k uzavretiu zmluvy o vzájomnej spolupráci.

9. Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2017 v Slovenskej republike a opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

V tejto časti správy je hodnotený stav ochrany práce v členení na oblasť BOZP, PPV a nelegálneho zamestnávania a v oblasti SLvD.

Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti BOZP

Zameraním výkonu inšpekcie práce, predovšetkým na zamestnávateľov s vyšším rizikom vzniku pracovných úrazov sa podarilo zvrátiť nežiaduci stav pracovnej úrazovosti z prvého polroku 2017. Inšpekciou práce zameranou na dodržiavanie právnych a ostatných predpisov v oblasti BOZP v subjektoch s vyššou rizikovosťou pracovných úrazov došlo k zisteniu vyššieho počtu nedostatkov zistených pri výkonoch inšpekcie práce. Napríklad v oblasti priemyselnej výroby bolo v roku 2017 zistených 11 103 nedostatkov, čo predstavuje nárast o 22,01 % a v doprave a skladovaní bolo zistených 6 616 nedostatkov, čo je o 11,23 % viac ako v roku 2016.

Nedostatky zistené v oblasti BOZP poukazujú na nesystematický prístup zamestnávateľov k riešeniu problematiky BOZP. Jedná sa najmä o nesprávnu organizáciu práce a chýbajúce systémové riadenie v oblasti BOZP. Vzhľadom na uvedené, je potrebné aj v nasledujúcich rokoch výkon inšpekcie práce zamerať na systém riadenia BOZP, na ustanovené pracovné podmienky, na bezpečnosť technických zariadení – najmä VTZ, prevádzkové budovy, objekty a pod. Pre zlepšenie stavu ochrany práce je potrebné naďalej klásť vyšší dôraz na preventívnu činnosť, najmä v subjektoch s vyššou úrazovosťou.

NIP za účelom šírenia významu preventívnej činnosti a osvety realizoval v roku 2017 viacero aktivít, medzi ktoré patrí najmä revidovanie vlastnej internetovej stránky, ktorá je prioritne zameraná na jednoduché a prehľadné vyhľadávanie informácií aj prostredníctvom mobilných zariadení, ďalej príprava a následná distribúcia odborných príručiek, pravidelné publikovanie v odborných periodikách, ako aj aktívne participovanie na vybraných seminároch a konferenciách zameraných na BOZP.

K nedodržiavaniu právnych a ostatných predpisov v oblasti BOZP dochádzalo nielen zo strany zamestnávateľov, ale aj zo strany zamestnancov. Aj napriek tomu, že zamestnanci boli s predpismi na zaistenie BOZP a so zásadami bezpečnej práce preukázateľne oboznámení, často tieto predpisy porušovali, čo v niektorých prípadoch malo fatálne následky vo forme vzniku závažného pracovného úrazu.

Aj fyzické osoby, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi (SZČO), často nedodržiavali požiadavky predpisov v oblasti BOZP. Tieto fyzické osoby majú často najnižšie povedomie v oblasti BOZP, a keďže pracujú väčšinou na spoločných pracoviskách, často svojou činnosťou môžu ohroziť aj zamestnancov iných zamestnávateľov.

Medzi najzávažnejšie zistenia orgánov inšpekcie práce v kontrolovaných subjektoch patria:

- zamestnávateľa neoverovali bezpečnosť VTZ úradnými skúškami a odbornými prehliadkami a odbornými skúškami v predpísaných lehotách a neodstraňovali nedostatky zistené uvedenými skúškami;
- odborné prehliadky a odborné skúšky, obsluha a opravy VTZ boli vykonávané v rozpore s právnymi a ostatnými predpismi v oblasti BOZP;
- zamestnávateľa prevádzkovali budovy a objekty v rozpore s minimálnymi bezpečnostnými a zdravotnými požiadavkami na pracovisko, pričom najviac nedostatkov bolo identifikovaných v poľnohospodárskych prevádzkach;
- nedostatočné zaistenie BOZP na spoločných pracoviskách, na ktorých vykonávajú práce zamestnanci viacerých zamestnávateľov a fyzické osoby oprávnené na podnikanie;
- zamestnávateľa nevykonávali potrebné opatrenia, aby pracovné prostriedky poskytované zamestnancom na používanie boli na prácu vhodné alebo prispôsobené tak, aby pri ich používaní bola zaistená BOZP;
- odborné činnosti boli vykonávané zamestnancami (osobami) bez požadovanej odbornej spôsobilosti.

Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti PPV a nelegálneho zamestnávania

Inšpektori práce v roku 2017 aktívne a efektívne vyhľadávali nefunkčné systémy ochrany práce u zamestnávateľov. Napriek nižšiemu počtu výkonov v oblasti PPV a v oblasti nelegálneho zamestnávania bol v roku 2017 oproti predchádzajúcemu roku 2016 zaznamenaný vyšší počet zistených nedostatkov.

Z celkových zistení inšpekcie práce týkajúcich sa porušovania predpisov v pracovnoprávných vzťahoch možno konštatovať pomerne častý výskyt prípadov:

- porušovania povinností pri uzatváraní pracovných zmlúv (najčastejšie sa to týkalo porušenia povinnosti zamestnávateľov uviesť v pracovnej zmluve aj ďalšie pracovné podmienky, a to výplatné termíny, pracovný čas, výmeru dovolenky a dĺžku výpovednej doby a porušenia povinnosti dohodnúť v pracovnej zmluve druh práce, na ktorý sa zamestnanec prijíma, a jeho stručnú charakteristiku),
- porušovania povinností zamestnávateľov v súvislosti s poskytovaním minimálnej mzdy (zamestnávateľa porušovali povinnosť poskytnúť mzdu najmenej v sume minimálneho mzdového nároku určeného pre stupeň náročnosti práce príslušného pracovného miesta a povinnosť priradiť každému pracovnému miestu stupeň v súlade s charakteristikami stupňov náročnosti pracovných miest uvedenými v prílohe č. 1 Zákonníka práce podľa najnáročnejšej pracovnej činnosti, ktorej výkon od zamestnanca vyžaduje, v rámci druhu práce dohodnutého v pracovnej zmluve),
- porušovania povinností zamestnávateľov viesť evidenciu pracovného času, práce nadčas, nočnej práce, aktívnej časti a neaktívnej časti pracovnej pohotovosti zamestnanca tak, aby bol zaznamenaný začiatok a koniec časového úseku, v ktorom zamestnanec vykonával prácu alebo mal nariadenú alebo dohodnutú pracovnú pohotovosť,
- porušovania povinností zamestnávateľov pri vyplácaní mzdy (zamestnávateľa porušovali povinnosť vydať zamestnancom doklad obsahujúci najmä údaje o jednotlivých zložkách mzdy, o jednotlivých plneniach poskytovaných v súvislosti so zamestnaním, o stave účtu konta pracovného času, ak je zavedené konto pracovného času, o vykonaných zrážkach zo mzdy a o celkovej cene práce a porušovanie povinností vyplatiť mzdu vo výplatných termínoch dohodnutých v pracovnej zmluve alebo v kolektívnej zmluve),

- porušovania povinností zamestnávateľov v súvislosti s vydávaním pracovných posudkov a potvrdení o zamestnaní (zamestnávatelia porušovali povinnosť vydať zamestnancom pri skončení pracovného pomeru potvrdenie o zamestnaní).

Aj napriek skutočnosti, že celkový počet vykonaných kontrol poklesol v porovnaní s predchádzajúcimi kalendárnymi rokmi, celkový percentuálny podiel odhalených nelegálne zamestnávaných osôb vzhľadom k celkovému počtu skontrolovaných osôb vykazuje kontinuálny rast v (tento podiel bol v roku 2017 vo výške 6,9 % zatiaľ čo v predchádzajúcom roku to bolo 4,9 %, v roku 2015 to bolo 4,8 %, v roku 2014 vo výške 4,1 % a v roku 2013 vo výške 2,3 %), čo svedčí o postupnom zefektívňovaní činnosti kontrolných orgánov.

Uvedený spôsob využívania závislej práce týchto zamestnancov napĺňa znaky dočasného pridelenia, ktoré sa vo vzťahu k dohodám za dočasné pridelenie nepovažuje.

V roku 2017 bol zaznamenaný nárast prípadov zisteného nelegálneho zamestnávania zamestnancov – občanov tretích krajín vysielaných na územie SR, v rámci poskytovania služieb zamestnávateľmi usadenými v inom členskom štáte EÚ, ako aj plniacich na území SR úlohy pre svojho zamestnávateľa usadeného v tretej krajine – domovskej krajine zamestnancov.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného stavu bolo v roku 2017 zistených doposiaľ najviac nelegálne zamestnávaných osôb – štátnych príslušníkov tretích krajín. Porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania spočívalo okrem najčastejšieho nedostatku týkajúceho sa neprihlásenia zamestnanca do registra Sociálnej poisťovne a neuzatvorenia pracovnoprávneho vzťahu so zamestnancom aj v doposiaľ najväčšej miere v nesplnení podmienok na zamestnávanie týchto osôb, ktoré vyplývajú zo zákona o službách zamestnanosti, ako aj v ich zdržiavaní sa na území SR v rozpore s ustanoveniami zákona o pobyte cudzincov.

V nadväznosti na nelegálne zamestnávanie vyslaných zamestnancov bolo v roku 2017 zisťované aj porušenie zákazu prijatť prácu alebo službu, ak dodávateľ služby ju poskytoval prijímateľovi služby prostredníctvom nelegálne zamestnávaných osôb, pričom išlo o cezhraničné poskytovanie služby po dobu presahujúcu päť dní v období 12 mesiacov od prvého poskytnutia služby alebo o vnútroštátnu dodávku práce alebo cezhraničnú dodávku práce. Inšpektoráty práce od 18. júna 2016 až do konca roka 2017, t. j. od účinnosti právnej úpravy, ktorou sa zakotvila zodpovednosť subjektov za porušenie zákazu prijatť prácu alebo službu, dodávanú prostredníctvom nelegálne zamestnávaných fyzických osôb, zistili uvedené porušenie u 33 subjektov, za ktoré navrhli pokuty v celkovej sume 745 000 eur, uložili pokuty v celkovej sume 123 000 eur, z toho v sume 21 000 eur právoplatne.

Osobitne je potrebné upozorniť na čoraz častejšie prípady nelegálneho zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín subjektmi usadenými v zahraničí, ako aj tvorbu sofistikovaných schém zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú pri ceste ku koncovému odberateľovi služby, alebo práce na Slovensku presúvaní reťazou viacerých subjektov.

Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti SLvD

Na základe poznatkov z výsledkov z vykonaných kontrol zameraných na dodržiavanie ustanovení predpisov na zaistenie dodržiavania BOZP a pracovných podmienok zamestnancov v cestnej doprave možno konštatovať, že trvalé zaradenie úlohy zameranej na kontrolu sociálnej legislatívy v doprave do plánu úloh je správne a je potrebné v nej pokračovať aj v ďalšom období. Vyplýva to predovšetkým z počtu zistených nedostatkov a hlavne zistení o nedostatočných znalostiach predpisov súvisiacich so zaistením BOZP vo všetkých subjektoch, ktoré majú v predmete činnosti dopravnú činnosť alebo vykonávajú túto činnosť v súvislosti s iným podnikaním. Dosiahnutá úroveň bezpečnosti je určovaná

na základe ukazovateľa nehodovosti. Snahou EÚ, ako aj všetkých kontrolných orgánov vykonávajúcich kontroly v doprave, je znížiť neúmerný počet smrteľných následkov dopravných nehôd, čomu výrazne napomáha aj kontrolná činnosť inšpekcie práce na Slovensku.

10. 1 Personálne údaje

Prehľad počtu zamestnancov sústavy NIP a počet inšpektorov práce vrátane hlavných inšpektorov práce (HIP), vedúcich odboru inšpekcie práce (VIP), vedúcich oddelenia BOZP I. a BOZP II., oddelenia pracovnoprávných vzťahov, oddelenia kontroly nelegálneho zamestnávania a inšpektorov práce – uchádzačov a počet žien – inšpektoriek práce (k 31. 12. 2017) uvádzajú nasledovné tabuľky:

Stav zamestnancov k 31. 12. 2017

Organizačná jednotka	Počet zamestnancov	
	celkový	z toho žien
NIP	60	43
IP Bratislava	60	31
IP Trnava	48	28
IP Trenčín	54	31
IP Banská Bystrica	60	29
IP Žilina	57	37
IP Nitra	62	26
IP Prešov	55	23
IP Košice	60	29
Spolu	516	277

Legenda k tabuľke: IP – inšpektorát práce

Počet inšpektorov práce k 31. 12. 2017

Organizačná jednotka	Počet inšpektorov práce			
	HIP + VIP + VO	IP uchádzači	Aktívni inšpektori práce	z toho ženy
IP Bratislava	6	9	42	18
IP Trnava	6	5	35	17
IP Trenčín	6	5	37	12
IP Banská Bystrica	6	5	43	15
IP Žilina	6	4	43	25
IP Nitra	6	2	46	15
IP Prešov	6	4	42	11
IP Košice	6	3	44	18
Spolu	48	37	332	131

Legenda k tabuľke: IP – inšpektorát práce

VO - vedúci oddelenia

HIP – hlavný inšpektor práce

Činnosť výkonných inšpekčných orgánov zabezpečovalo v roku 2017 na Národnom inšpektoráte práce a na ôsmich krajských inšpektorátoch práce spolu 516 zamestnancov. Odborné dozorné úlohy realizovalo celkom 332 inšpektorov práce.

10. 2 Výkony

V roku 2017 bolo zrealizovaných celkovo 57 397 výkonov inšpekcie práce. Bližšie informácie o počte a jednotlivých druhoch výkonov sú v tabuľke č. 2 tabuľkovej prílohy.

Z celkového počtu výkonov bolo najviac výkonov v počte 19 469 zameraných na kontrolu nelegálneho zamestnávania. Druhou najpočetnejšou skupinou v rámci výkonov inšpekcie práce bola oblasť pracovnoprávných vzťahov, kde bolo zrealizovaných celkovo 14 885 výkonov.

Počet vykonaných inšpekcií práce zameraných na kontrolu nelegálneho zamestnávania bol síce nižší v porovnaní s predchádzajúcim kalendárnym rokom, avšak percentuálny podiel zistených nelegálne zamestnávajúcich zamestnávateľov zaznamenal oproti roku 2016 nárast. Podrobnejšie údaje sú uvedené v časti 5 správy. Inšpektori práce v oblasti pracovnoprávných vzťahov navyše zistili vyšší počet nedostatkov.

V oblasti BOZP bolo zrealizovaných celkovo 11 036 výkonov, čo bol nárast oproti roku 2016 o 2,57 %.

V oblasti trhového dohľadu bolo zrealizovaných celkovo 4 601 výkonov (nárast o 11,62 %).

V oblasti inšpekcie práce v jadrových elektrárnach bolo zrealizovaných celkovo 38 výkonov, čo predstavuje mierny pokles o 2,56 % oproti roku 2016.

10. 3 Poradenská činnosť

V súlade so zákonom o inšpekcii práce poskytovali inšpektori práce v roku 2017 poradenstvo zamestnávateľom, fyzickým osobám, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi a zamestnancom.

S účinnosťou od októbra 2017 boli na inšpektorátoch práce predĺžené úradné hodiny tak, že každú stredu inšpektori práce poskytujú poradenstvo pre verejnosť až do 17:00 h.

Poradenská činnosť bola realizovaná v rámci inšpekcie práce na pracoviskách zamestnávateľa počas výkonov inšpekcie práce, pri ukončovaní previerok, pri prerokovaní protokolov, pri kolaudáciách a pri vyšetrovaní pracovných úrazov. Kvalifikované odborné poradenstvo bolo v roku 2017 vyžiadané v oblasti BOZP v počte 481 prípadov, v oblasti PPV v počte 3 277 prípadov, v oblasti SLvD v počte 54 prípadov, v oblasti trhového dohľadu v počte 3, v oblasti pracovísk jadrového zariadenia v 2 prípadoch a v oblasti kontroly nelegálneho zamestnávania v počte 30 prípadov, čo spolu predstavuje celkový počet 3 847 poradenstiev v rámci inšpekcie práce. Oproti roku 2016, kedy počet poskytnutých prípadov vyžiadanej poradenskej činnosti predstavoval 3 443 prípadov, bol zaznamenaný nárast o 404 prípadov.

Oblasť poradenstva je neoddeliteľnou súčasťou preventívnej činnosti inšpekcie práce a prispieva k zvyšovaniu právneho vedomia u právnických a fyzických subjektov v oblasti BOZP, PPV, trhového dohľadu, dopravy, jadrového dozoru a nelegálneho zamestnávania. Zároveň v rámci poradenskej činnosti inšpektori práce upozorňujú zamestnávateľov, ale aj zamestnancov, na časté nedostatky a informujú o možnostiach, ako im predchádzať. V roku 2017 poskytovali inšpektori práce poradenskú činnosť rôznymi formami, a to telefonicky, osobne v kontrolovanom subjekte alebo na inšpektoráte práce, emailom, písomnou formou a taktiež aj bezplatnou účasťou na seminároch.

Trvale vysoký záujem v rámci poradenstva na vyžiadanie je v oblasti PPV. Zamestnávatelia pri previerkach žiadajú podrobné poradenstvo o spôsoboch ako nedostatky odstrániť. Žiadajú aj informácie o možnej výške pokuty za prípadne zistené nedostatky. V pracovnoprávnej oblasti sú inšpektorom práce najčastejšie kladené otázky ohľadom skončenia pracovného pomeru, osobných prekážok v práci na strane zamestnanca, nevyplatenia miezd, mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas, sviatkov v noci, mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce v zdraví škodlivom prostredí a vysielania zamestnancov. Poradenstvo v oblasti BOZP sa najčastejšie dotýka otázok organizácie práce, riadenia BOZP, pracovného prostredia, vyhradených technických zariadení a pod. Poradenstvo v oblasti dopravy je najviac poskytované pri kontrolách na cestách so záujmom o pracovný čas a dobu odpočinku v doprave, správne používanie záznamového zariadenia, spôsobe archivácie, podmienkach vydávania kariet vodičov a zamestnávateľov, ohľadom používania digitálnych záznamových zariadení a pod.

O poradenstvo pretrváva stále vysoký záujem a čoraz častejšie je to práve zo strany zamestnávateľov, ktorí postupne prichádzajú na to, že je lepšie problémom predchádzať, ako ich potom riešiť. Celkovo sa zvyšuje aj právne povedomie obyvateľov. Poradenské služby inšpektorátov práce v pracovnoprávnej oblasti využívajú aj účtovné a poradenské firmy a záujem konzultovať problémy v pracovnoprávnej oblasti prejavujú aj právnické a advokátske kancelárie.

10. 4 Poskytovanie informácií

NIP ako povinná osoba v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o slobode informácií) zaevidoval v roku 2017 celkovo 59 žiadostí podaných v režime zákona o slobode informácií, čo bolo o 24 žiadostí viac ako v roku 2016.

Žiadosti boli vybavené v zákonom stanovenej lehote a zákonnými spôsobmi nasledovne:

- informácia sprístupnená – 37 žiadostí
- vydané rozhodnutie o nesprístupnení informácie – 7
- vydané rozhodnutie o čiastočnom nesprístupnení – 5
- žiadosť postúpená na iný orgán – IP (aj čiastočne) – 14
- späťvzatie (aj čiastočné) – 2.

Poznámka: Niektoré žiadosti boli vybavené viacerými spôsobmi, napríklad sprístupnením požiadavky o informáciu a zároveň vydaním rozhodnutia o čiastočnom nesprístupnení.

Obsahom žiadostí boli najmä informácie týkajúce sa výkonu inšpekcie práce so zameraním na jednotlivé oblasti alebo okruhy činností, štatistické údaje o pracovných úrazoch, o porušení povinností najmä v oblasti nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ale tiež v oblasti BOZP a pracovnoprávných vzťahov, protokoly ako výsledok inšpekcie práce, vnútorné predpisy alebo údaje nachádzajúce sa v správach o činnosti NIP.

Vo väčšine prípadov boli žiadateľom sprístupnené informácie nimi požadovaným spôsobom, prevažne elektronicky. Za sledované obdobie bolo 14 žiadostí postúpených na miestne príslušné inšpektoráty práce, z toho štyri žiadosti sa týkali všetkých inšpektorátov práce. Sedem žiadostí bolo vybavených viacerými spôsobmi, napr. časť informácií NIP sprístupnil a v ďalšej časti bola žiadosť postúpená na miestne príslušný inšpektorát práce, prípadne bola vzatá späť, alebo informácia nebola sprístupnená.

Z obsahu žiadostí podaných na inšpektoráty práce (ďalej „IP“) vyplýva, že žiadatelia požadovali vo väčšine prípadov sprístupnenie informácií týkajúcich sa podaných podnetov na výkon inšpekcie práce a výsledkov inšpekcie práce, dokladov nachádzajúcich sa v spisoch z výkonov inšpekcie práce a tiež štatistické údaje, či výsledky rozhodovacej činnosti IP. Žiadateľmi sú fyzické aj právnické osoby, ale často aj novinári, rôzne neziskové organizácie, advokátske kancelárie a advokáti, či organizácie odborového zväzu.

Na inšpektoráty práce bolo doručených spolu 185 žiadostí o informácie, čo je o 12 menej ako v minulom roku. Z toho bolo 106 žiadostí o sprístupnenie informácií vybavených sprístupnením informácie, v 21 prípadoch informácie neboli sprístupnené. V 47 prípadoch boli informácie sprístupnené len čiastočne, 5 žiadosti o informácie bolo odložených z dôvodu nedoplnenia údajov zo strany žiadateľa, 2 žiadosti boli odstúpené na iný kompetentný orgán a niektoré boli vyhodnotené ako poskytnutie bezplatného poradenstva

Dôvodom na nesprístupnenie informácií bola najmä ochrana osobných údajov, požiadavka na sprístupnenie dokladov zo spisu z výkonu inšpekcie práce, prípadne inšpektoráty práce požadovanou informáciou nedisponovali.

Okrem poskytovania informácií na základe žiadostí podľa zákona o slobode informácií, NIP a inšpektoráty práce poskytovali informácie verejnosti prostredníctvom médií. Požadované informácie boli verejnosti sprostredkované vo forme vyjadrení a stanovísk zamestnancov jednotlivých odborných útvarov a určených hovorcov za jednotlivé inšpektoráty práce a za NIP. Zamestnanci poverení zabezpečením styku s médiami bezodkladne reagovali

na každú požiadavku médií a poskytovali informácie v požadovanej forme, v prípade nejasností iniciovali detailné spresnenie požiadavky novinárov. Vo väčšine prípadov išlo o informácie týkajúce sa výkonu inšpekcie práce, resp. jeho výsledkov či o stanoviská k aktuálnym problémom súvisiacim s inšpekciou práce. Stanoviská boli vypracované aj na základe požiadavky Tlačového odboru Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorý sa následne priamo vyjadril k niektorým mimoriadne medializovaným témam. Taktiež boli publikované viaceré tlačové správy.

Zamestnanci NIP roku 2017 publikovali svoje príspevky v rôznych odborných časopisoch. NIP v stálej rubrike časopisu Bezpečnosť práce v praxi „Aktuality NIP“ informoval o svojej činnosti a o aktuálnych témach. Každý mesiac (12 čísel, letné dvojčíslo 7-8) bol uverejnený aktuálny príspevok s názvom „Činnosť národného kontaktného miesta EU-OSHA a medzinárodné aktuality“.

NIP zverejňoval rôzne aktuálne príspevky, články a publikácie prostredníctvom svojej webovej stránky s cieľom prispieť k lepšej orientácii občanov v oblasti BOZP a v pracovnom práve, v oblasti pracovných podmienok na Slovensku aj v členských štátoch Európskej únie. Dňa 7. decembra 2017 bola verejnosti sprístupnená nová webová stránka NIP, ktorá informuje širokú verejnosť o činnosti sústavy inšpekcie práce v zlepšenej, prehľadnejšej a atraktívnejšej podobe.

Viaceré mediálne aktivity sa sústredili na propagáciu Svetového dňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorým je každoročne 28. apríl. Cieľom je zdôrazniť prevenciu úrazov a chorôb spôsobených pri výkone povolania a uctiť si pamiatku obetí, ktorí prišli o život pri plnení pracovných povinností. Svetový deň BOZP v roku 2017 bol sprevádzaný druhým rokom kampane Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia „Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie“, ktorej cieľom bolo poukázať na potrebu vytvárať pracovné podmienky, ktoré zabezpečia právo na bezpečné a zdravé pracovné prostredie pre všetkých zamestnancov. Mediálne aktivity NIP na podporu tohto dňa boli významne podporované sociálnymi partnermi.

V rámci Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia, ktorý sa koná každoročne v 43. týždni kalendárneho roka, prebiehali na Slovensku aj v roku 2017 mnohé podujatia a činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti s cieľom podporiť udržateľnú prácu a zdravé starnutie. Pod záštitou kampane „Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie“ organizovalo národné kontaktné miesto EU-OSHA na Slovensku dňa 25. októbra pre odbornú verejnosť seminár v Prešove, pod názvom Aktuálne otázky BOZP a pracovnoprávných vzťahov. Konal sa v spolupráci s Regionálnym poradensko-informačným centrom v Prešove, ktorý je členom siete Európskych podnikov (EEN) a zároveň ambasádorom EU-OSHA.

Inšpektoráty práce v priebehu roka 2017 aktívne pristupovali k spolupráci s viacerými regionálnymi médiami, resp. s médiami s celoslovenskou pôsobnosťou, prostredníctvom ktorých boli zverejňované informácie spadajúce do pôsobnosti dozoru inšpekcie práce.

Dopyt jednotlivých médií tvorili hlavne žiadosti o vyjadrenie k prebiehajúcim udalostiam v danom kraji, verejným otázkam, či aktuálnym témam. Média mali k dispozícii odborné stanoviská, odborné články, príspevky, zároveň sa zástupcovia inšpektorátov práce zúčastňovali odborných diskusií, rozhovorov či relácií.

10. 5 Sťažnosti a podania

NIP v hodnotenom období prijal 36 sťažností, čo predstavuje oproti 85 sťažnostiam prijatým v roku 2016 pokles o 57,65%. Z roku 2016 prešlo 5 sťažností na vybavenie do roku 2017.

V kontexte s uvedeným teda NIP v roku 2017 konal, vrátane sťažností nevybavených v roku 2016, celkom v počte 41 sťažností, čo predstavuje oproti 87 sťažnostiam (vrátane 2 sťažností nevybavených v roku 2015) za rok 2016 pokles o 52,87%. Z vyššie uvedeného (celkového) počtu sťažností za rok 2017 boli k 31. 12. 2017 evidované ako nevybavené 3 sťažnosti.

NIP v roku v roku 2017 v 24 prípadoch postúpil sťažnosť na vybavenie vecne príslušnému orgánu verejnej správy, v roku 2016 bolo takto postúpených 49 sťažností, čo v roku 2017 predstavuje pokles o 51,02% postúpených sťažností, 7 sťažností prešetril NIP v roku 2017, v roku 2016 bolo prešetrovaných 9 sťažností a 7 sťažností bolo v roku 2017 odložených podľa zákona o sťažnostiach oproti 24 odloženým sťažnostiam v roku 2016, čo predstavuje pokles o 29,17%.

Zo sťažností, ktoré NIP prešetril v roku 2017, bola jedna sťažnosť opodstatnená. V roku 2016 boli 4 sťažnosti opodstatnené, čo znamená, že v hodnotenom období poklesol počet opodstatnených sťažností o 75%. V roku 2017 bolo 6 sťažností prešetrovaných NIP neopodstatnených, čo znamená oproti 5 neopodstatneným sťažnostiam z roku 2016 nárast o 16,67%. NIP neprijal v roku 2017 žiadnu opakovanú sťažnosť.

Z písomných podkladov, ktoré k vypracovaniu správy za rok 2017 predložili inšpektoráty práce je zrejmé, že tieto v hodnotenom období prijali 37 sťažností, čo predstavuje oproti 85 sťažnostiam prijatým za rok 2016 pokles o 56,47%. Po započítaní sťažností prijatých v roku 2016, avšak vybavených v roku 2017 (7 sťažností), konali inšpektoráty práce v roku 2017 celkom vo veci 44 sťažností, čo predstavuje k 87 sťažnostiam z roku 2017 pokles o 49,43%.

V roku 2017 boli prešetrované sťažnosti v 5 prípadoch vyhodnotené ako opodstatnené. Inšpektoráty práce v roku 2016 vyhodnotili 4 sťažnosti ako opodstatnené. Medziročný nárast opodstatnenosti sťažností predstavoval v roku 2017 hodnotu 20 %. V roku 2017 bolo 27 sťažností neopodstatnených oproti roku 2016, kedy ich bolo 61.

Inšpektoráty práce prijali 4 opakované sťažnosti, z ktorých boli 3 vybavené ako neopodstatnené a jedna ako opodstatnená.

Na základe vyššie uvedených skutočností je možné konštatovať celkový pokles doručených sťažností v roku 2017 oproti roku 2016. Celkový uvedený pokles sťažností za rok 2017 v uvedenom množstve nastal s najväčšou pravdepodobnosťou novelizovaním zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov zákonom č. 94/2017 Z. z. k citovanému zákonu, podľa ktorého podania, ktoré smerujú proti záverom kontroly, auditu, dohľadu, dozoru alebo inšpekcie nie sú sťažnosťami. Novela zákona nadobudla účinnosť od 01. 06. 2017.

NIP ani inšpektoráty práce neprijali v roku 2017 žiadnu petíciu.

Za hodnotené obdobie bolo jednotlivými inšpektorátmi práce vybavených, resp. je v riešení celkom 5 697 podnetov, oznámení, oznámení podaných treťou osobou a anonymných oznámení (ďalej „podaní“), čo je o 611 podaní menej ako v rovnakom období minulého roka (vybavovaných 6 308 podaní). V porovnaní s rovnakým obdobím roka 2015 (5 734 podaní) predstavuje pokles o 37 podaní.

10. 6 Príprava predpisov a technická normalizácia

V roku 2017 NIP spolupracoval na príprave návrhu na zmenu zákona č.125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V odpočítanom období boli novelizované nasledovné predpisy:

- zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník prác v znení neskorších predpisov - tri novely:
 1. novela s účinnosťou od 1. 5. 2017 (pracovné podmienky zamestnancov z tretích krajín počas vnútropodnikového presunu - prevzatie požiadaviek EÚ smernice)
 2. novela s účinnosťou od 1. 6. 2017 (zákaz maloobchodného predaja počas sviatkov)
 3. novela, ktorá po zverejnení v zbierke zákonov bude účinná od 1. 5. 2018 (NIP spolupracoval na príprave ustanovení týkajúcich sa pracovných podmienok zamestnancov zamestnávateľov usadených mimo EÚ počas ich výkonu práce v SR);
- zákon č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 125/2016 Z. z. - účasť NIP na príprave nového zákona, ktorým bude tento zákon nahradený; predpokladaná účinnosť od 1. 1. 2019, v súčasnosti prebieha vnútorné pripomienkové konanie na MPSVR SR;
- zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - novela je účinná od 1. 1. 2018 (nová definícia dodávky práce, nová definícia nelegálneho zamestnávania, generálny pardon);
- zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, účinnosť od 1. 6. 2017 (nahradil zákon č. 400/2009 Z. z.);
- zákon č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov, novela účinná od 1. 9. 2017 - bez participácie NIP (zavedený nový inštitút - reprezentatívna KZ), VPK bolo zo strany NIP bez pripomienok.

10. 7 Zahraničná spolupráca

Orgány inšpekcie práce spolupracovali s vecne príslušnými orgánmi členských štátov Európskej únie tým, že zástupcovia NIP boli členmi európskych pracovných skupín a poradných výborov.

Zamestnanci NIP a niektorých inšpektorátov práce pracovali v nasledovných medzinárodných pracovných skupinách, respektíve vykonávali nasledovné aktivity:

- Výbor vrchných predstaviteľov inšpekcie práce (ďalej SLIC), v Bureau SLIC v rámci zastúpenia SR v triu predsedníctva v Rade EÚ,
- pracovné skupiny SLIC: strategický manažment (WG Enforcement), pre implementáciu nariadenia REACH (WG CHEMEX), inšpekcia práce zameraná na kontrolu technických požiadaviek na stroje a technické zariadenia (WG MACHEX),
- Výbor na vymáhanie legislatívy v oblasti pracovného času a doby odpočinku v doprave so sídlom v Bruseli (CORTE),
- Riadiaca rada Európskej agentúry pre BOZP (ďalej EU-OSHA),
- Národné kontaktné miesto EU-OSHA a kontaktnej osoby pre EU-OSHA,
- pracovná skupina EU-OSHA zameraná na kampane,
- EU platforma nedeklarovanej práce (pracovné stretnutia, medzinárodný seminár na tému nedeklarovaná práca v odvetví stavebníctva),
- pracovná skupina systému vnútorného trhu - IMI,
- poradný výbor pre výkon trhového dohľadu nad strojnými zariadeniami (AdCo Machine)
- poradný výbor pre výkon trhového dohľadu nad osobnými ochrannými prostriedkami (AdCo PPE),
- stretnutie expertov pre vysielanie pracovníkov.

Významná bola spolupráca NIP s kompetentnými orgánmi členských štátov EÚ prostredníctvom systému vnútorného trhu IMI pri zisťovaní a poskytovaní informácií v oblasti vysielania zamestnancov a v oblasti uznávania odbornej spôsobilosti v oblasti BOZP a pri vyšetrowaní pracovných úrazov.

Zástupcovia NIP sa zúčastnili na spoločných akčných dňoch EMPACT THB organizovaných EUROPOL-om zameraných na pracovné vykorisťovanie a na seminári zameranom na schránkové spoločnosti.

NIP zabezpečoval spoluprácu orgánov inšpekcie práce prostredníctvom národného koordinátora Siete pre rýchlu výmenu informácií SLIC – KSS.

V rámci spolupráce s inšpekciou práce Českej republiky sa v auguste 2017 uskutočnilo v Opave pracovné stretnutie vedúcich zamestnancov Státního úradu inšpekcie práce a sústavy inšpekcie práce Slovenskej republiky, zamerané na vzájomnú výmenu informácií o výsledkoch kontrolnej činnosti inšpekcie práce a o transformácii sústavy českej inšpekcie práce do jedného právneho subjektu a v septembri 2017 pracovné stretnutie v Rajeckých Tepliciach, na ktorom sa obe strany vzájomne informovali o dosiahnutých výsledkoch v kontrolnej činnosti, čo má byť prínosom k zlepšeniu úrovne riadenia inšpekcie práce.

V rámci zahraničnej spolupráce s inšpekciou práce na krajskej úrovni sa v dňoch 29. novembra 2017 až 1. decembra 2017 uskutočnilo spoločné pracovné stretnutie Oblastního inspektorátu práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu České Budějovice a Inšpektorátu práce Trnava, predmetom ktorého bolo predstavenie jednotlivých činností príslušných inšpektorátov práce a výmena skúseností a poznatkov v oblasti ochrany práce.

Inšpektorát práce Košice pokračoval v spolupráci s oblastným inšpektorátom práce v Krakove, oblastným inšpektorátom práce v Ostrave a oblastným inšpektorátom práce v Temešvári, zameranej na vzájomnú výmenu skúseností a informácií o svojej činnosti.

V rámci sociálnej legislatívy v doprave boli na národnej úrovni uskutočnené spoločné kontrolné akcie s partnerskými organizáciami z Českej republiky (Centrum služeb pro silniční dopravu), Maďarska (Nemzeti Közlekedési Hatóság) a Poľska (Inspekcja Transportu Drogowego). Kontrolné akcie s českým a poľským partnerom boli zamerané najmä na kontrolu sociálnej legislatívy v doprave, s maďarským na odhaľovanie neoprávnenej manipulácie so záznamovými zariadeniami. V termíne 17. – 19. mája 2017 bola v Českej republike zorganizovaná spoločná kontrola (Pardubice a okolie) za účasti piatich krajín (Česká republika, Slovensko, Nemecko, Maďarsko a Poľsko). Za Slovensko sa akcie zúčastnili spolu so zástupcom NIP šiesti inšpektori práce – z Inšpektorátu práce Trnava, Inšpektorátu práce Žilina a Inšpektorátu práce Bratislava. V termíne 24. – 25. mája 2017 bola v Poľsku zorganizovaná spoločná kontrola (Opole a okolie) za účasti troch krajín (Česká republika, Slovensko a Poľsko). Za Slovensko sa spolu so zástupcom NIP akcie zúčastnili štyria slovenskí inšpektori práce – z Inšpektorátu práce Nitra a Inšpektorátu práce Banská Bystrica. V termíne 27. – 29. septembra 2017 bola zorganizovaná spoločná kontrola na území Slovenska za účasti piatich krajín (Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Poľsko a Ukrajina). Spoločné kontroly na pozemných komunikáciách prispievajú k vzájomnej výmene poznatkov z vykonávania kontrol, k prerokovaniu a zjednoteniu postojov k výkladu jednotlivých ustanovení európskych predpisov, k vzájomnej výmene skúseností s používaním vyhodnocovacích programov, ako aj k zdokonaľovaniu odhaľovania neoprávnenej manipulácie s tachografmi v praxi.

Čo sa týka účasti na konferenciách a iných podujatiach, zástupcovia NIP sa zúčastnili vo Valette na konferencii BOZP organizovanej v rámci maltského predsedníctva v Rade EÚ, zástupcovia NIP sa zúčastnili na Ministerstve národného hospodárstva v Budapešti na rokovaní expertov o možnostiach bilaterálnej spolupráce v oblasti nelegálneho zamestnávania príslušníkov tretích krajín na území Slovenskej republiky vo vzťahu k zamestnávaniu štátnych príslušníkov tretích krajín prostredníctvom agentúr dočasného zamestnávania usadených v členských štátoch EÚ, v Singapore na XXI. Svetovom kongrese BOZP, na ktorý nadväzoval XV. Kongres Medzinárodnej asociácie inšpekcie práce (IALI).

10.8. Vydávanie oprávnení, osvedčení a preukazov inšpektorátmi práce a NIP

I. Vydané oprávnenia a osvedčenia

Inšpektoráty práce podľa § 16 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 124/2006 Z. z. vydávajú osvedčenia a preukazy. Konkrétne ide o vydávanie:

1. Osvedčení revíznym technikom VTZ:

- A) tlakových,
- B) zdvíhacích,
- C) plynových,
- D) elektrických.

Počet vydaných osvedčení revíznym technikom podľa druhu VTZ za rok 2017

	spolu	Zariadenia			
		elektrické	plynové	tlakové	zdvíhacie
IP Bratislava	106	52	25	10	19
IP Trnava	22	14	3	1	4
IP Trenčín	29	23	0	1	5
IP Nitra	224	104	46	45	29
IP Žilina	132	84	24	13	11
IP Banská Bystrica	89	45	19	14	11
IP Prešov	51	48	2	1	0
IP Košice	128	44	27	22	35
Spolu	781	414	146	107	114

2. Vydávanie osvedčení pre osoby na opravu vyhradených technických zariadení na činnosti:

- A. osoby na opravu kotla I. až V. triedy a na opravu potrubného vedenia na rozvod nebezpečnej kvapaliny s najvyšším dovoleným tlakom nad 1 MPa,
- B. osoby na opravu osobného výtahu a nákladného výtahu s povolenou dopravou osôb,
- C. osoby na opravu vyhradených technických zariadení plynových s vysokou mierou ohrozenia (skupina A) pracujúcich s nebezpečnými plynmi.

Počet vydaných osvedčení pre osoby na opravu VTZ podľa druhu VTZ v roku 2017

	spolu	Zariadenia			
		elektrické	plynové	tlakové	zdvíhacie
IP Bratislava	134	0	58	20	56
IP Trnava	45	0	38	5	2
IP Trenčín	28	0	25	1	2
IP Nitra	228	0	101	117	10
IP Žilina	30	0	15	2	13
IP Banská Bystrica	65	0	49	7	9
IP Prešov	0	0	0	0	0
IP Košice	156	0	96	29	31
Spolu	686	0	382	181	123

3. Vydávanie preukazov pre osoby na obsluhu vyhradených technických zariadení na činnosti:

- A. osoby na obsluhu kotla I. až V. triedy,
- B. osoby na obsluhu mobilného žeriava výložníkového typu a vežového žeriava výložníkového typu,
- C. osoby na obsluhu pohyblivej pracovnej plošiny na podvozku s motorovým pohonom, ktorá je určená na prevádzku na pozemných komunikáciách a s výškou zdvíhu nad 1,5 m,
- D. osoby na VTZ plynových s vysokou mierou ohrozenia (skupina A) pracujúcich s nebezpečnými plynmi okrem zariadení určených na zásobovanie plynom z kovových tlakových nádob stabilných alebo z kovových tlakových nádob na dopravu plynov (tlakové stanice) a zariadení určených na rozvod plynov.

Počet vydaných preukazov pre osoby na obsluhu VTZ podľa druhu VTZ v roku 2017

	spolu	Zariadenia			
		elektrické	plynové	tlakové	zdvíhacie
IP Bratislava	612	0	247	221	144
IP Trnava	387	0	159	167	61
IP Trenčín	387	0	114	189	84
IP Nitra	664	0	257	219	188
IP Žilina	467	0	105	139	223
IP Banská Bystrica	548	0	186	262	100
IP Prešov	200	0	66	126	8
IP Košice	912	0	396	220	296
Spolu	4 177	0	1 530	1 543	1 104

II. Oprávnenia na výchovu a vzdelávanie a osvedčenia autorizovaných bezpečnostných technikov vydané NIP

NIP vydáva a odoberá oprávnenia na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce (ďalej VZ), vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby (ďalej BTS), overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení (ďalej OPO) a osvedčenia autorizovaných bezpečnostných technikov (ďalej ABT) v zmysle § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 125/2006 Z. z.

Údaje o počte prijatých žiadostí o vydanie oprávnenia na VZ, BTS a OPO sú za obdobie od 01. 01. 2017 do 31. 12. 2017 a údaje o spôsobe a počte ich vybavenia sa vzťahujú k dátumu 31.12.2017. Viď tabuľka č. 1.

Tabuľka č. 1	VZ			BTS			OPO	
	FO	PO	spolu	FO	PO	spolu	PO	spolu
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
prijaté žiadosti	54	88	142	1	43	44	0	0
vydané oprávnenia	25	50	75	1	34	35	0	0
stiahnutá žiadosť	1	5	6	0	1	1	0	0
zastavené konanie	9	6	15	0	6	6	0	0
žiadosti v riešení	18	22	40	0	2	2	1	1
odobraté oprávnenia	1	26	27	0	1	1	0	0

NIP vydáva žiadateľom osvedčenie ABT po splnení podmienok podľa ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. alebo po úspešnom absolvovaní skúšky ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z.

Spolu bolo v roku 2017 doručených 175 žiadostí o vydanie osvedčenia ABT. Z nich bolo 15 žiadateľom vydané osvedčenie ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. a 87 žiadateľov získalo osvedčenia ABT na základe vykonanej skúšky. V roku 2018 budú 37 žiadatelia zaradení na vykonanie skúšky ABT a 9 žiadateľov z roku 2017 môže požiadať o vykonanie opakovanej skúšky ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 8 zákona č. 124/2006 Z. z. v roku 2018.

V roku 2017 NIP zrealizoval celkom 14 skúšok ABT.

Rozhodnutie o zastavení konania z dôvodu nesplnenia podmienok pre vydanie osvedčenia ABT bolo vydané 26 žiadateľom. V správnom konaní je v riešení 1 žiadosť.

Zo žiadostí doručených v roku 2016 bolo v roku 2017 vydaných 43 osvedčení ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona.

Údaje o počte prijatých žiadostí ABT uvádzané v tabuľke č. 2 sú za obdobie od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017 a údaje o spôsoboch a počte ich vybavenia sa vzťahujú k dátumu 31. 12. 2017.

Tabuľka č.2

Počet žiadostí – rok 2017	175	100,00 %
získané osvedčenie ABT na základe vykonanej skúšky	87	49,72 %
vydané osvedčenia ABT podľa § 24 ods.2 z. č. 124/2006 Z. z.	15	8,57 %
žiadatelia zaradení na vykonanie skúšky v roku 2018	37	21,14 %
žiadatelia, ktorí môžu požiadať o vykonanie opakov. skúšky	9	5,14 %
žiadosti v riešení	1	0,57 %
nesplnenie podmienok pre vydanie osvedčenia ABT	26	14,86 %
spolu	175	100,00 %

NIP za rok 2017 zaznamenal 299 žiadostí o uznanie odborných spôsobilostí občanov členských štátov Európskej únie, z ktorých bola v 238 prípadoch uznaná ich odborná spôsobilosť, a to v nasledovnom zložení:

Oblasť	Počet prijatých žiadostí o uznanie odborných spôsobilostí	Počet uznaných odborných spôsobilostí
revízny technik vyhradených technických zariadení tlakových	2	2
revízny technik vyhradených technických zariadení zdvíhacích	3	2
osoba na obsluhu mobilného žeriava výložníkového typu a vežového žeriava výložníkového typu	41	35
osoba na obsluhu pohyblivej pracovnej plošiny na podvozku s motorovým pohonom, ktorá je určená na prevádzku na pozemných komunikáciách, a s výškou zdvihu nad 1,5 m	11	10
viazač bremien	93	75
osoba na montáž a demontáž lešenia (lešenár)	18	12
revízny technik vyhradených technických zariadení plynových	4	4

Oblasť	Počet prijatých žiadostí o uznanie odborných spôsobilostí	Počet uznaných odborných spôsobilostí
elektrotechnik	35	34
revízny technik vyhradených technických zariadení elektrických	11	11
osoba na obsluhu motorových vozíkov	15	7
osoba pracujúca vo výške 1,5 m a viac nad povrchom zeme pomocou špeciálnej horolezeckej a speleologickej techniky	4	3
osoba na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení	56	40
osoba na obsluhu ručnej motorovej píly	3	3
bezpečnostný technik	3	0
Spolu	299	238

11. Prehľad všeobecne záväzných predpisov

- zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (chemický zákon);
- zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 351/2015 Z. z. o cezhraničnej spolupráci pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.